

Evaluering af samarbejdsaftale

Ørestad Skole og Ørestad Bibliotek

2013

Indhold

Evalueringens baggrund og formål.....	2
Del 1a. Samarbejde mellem skolen og biblioteket.....	3
Del 1b. Bibliotekets faglige tilbud til de to brugergrupper (borgere og elever) og udviklingen af disse tilbud....	4
Del 2. Brugernes oplevelse af bibliotekstilbuddene og service.....	4
Del 3. Driftsfordele i hverdagen	5
Del 4. Opgavefordelinger, herunder fælles ledelse, bemanning og spørgsmål om forenklet administration. Ressourceudnyttelse, herunder 15 timers stilling.....	6
Del 5. Åbningstider / Flexibilitet	6
Del 6. Materialeudvalg.....	7
Del 7. Fordele ved integreret indretning og bygning.....	7
Del 8. Antal besøgende og aktiviteter	7
Del 9. Kvadratmeter-volumen i tilbud	8
Del 10. Udlån af materialer	8
Konklusion.....	9
Bilag	10

Evaluerings baggrund og formål

Baggrund og formål

På baggrund af beslutning i BUU og KFU om som forsøg at samle pædagogisk læringscenter for Ørestad Skole (fremover skolen) og Ørestad Bibliotek (fremover biblioteket) og etablere enstrengt ledelse af den sammenlagte funktion, er der i 2012 indgået en samarbejdsaftale mellem de to forvaltninger. Formålet med samarbejdet er

- at skabe et attraktivt tilbud til elever, lærere og borgere ved et kombineret bibliotekstilbud med effektiv ressource-, lokale- og materialeudnyttelse
- at elever, medarbejdere og borgere skal opleve et sammenhængende, professionelt og spændende bibliotekstilbud med en klar profil
- at opnå en bedre ressourceudnyttelse med enstrengt ledelse, forenklet administration og fælles bemanning
- at udvikle bibliotekstilbuddet med udgangspunkt i mødet mellem folkebibliotekets og skolen faglighed og med hensyn til de forskellige brugergrupper.

Af samarbejdsaftalen fremgår det, at den skal evalueres efter skoleåret 2012/2013. Den fælles administrative styregruppe er ansvarlig for at gennemføre evalueringen.

Formålet med evalueringen er at kunne fremlægge et oplæg til KFU og BUU om den fremtidige organisering af Ørestad Bibliotek, herunder hvilke gevinster der er ved samtænkning af biblioteket og skolebibliotek (jf. styregruppemøde 7. februar 2013). Som beskrevet i samarbejdsaftalen skal evalueringen indeholde en række specifikke forhold, herunder samarbejdet mellem skolen og biblioteket og en række kvalitative og kvantitative mål.

Styregruppen har godkendt, at evalueringens mere overordnede formål operationaliseres i en række mere specifikke forhold (dele), der tilsammen giver et bredt billede af samarbejdet og de biblioteksfaglige tilbud. Af skemaet herunder fremgår det, hvilke forhold evalueringen behandler, hvordan materiale til hver del er tilvejebragt og af hvem (i en ikke-prioriteret rækkefølge).

Del	Evaluerings af	Metode for tilvejebringelse af materiale	Input leveret/tilvejebragt af
1a og 1b	a) Samarbejde mellem skolen og biblioteket b) Bibliotekets faglige tilbud til de to brugergrupper (borgere og elever) og udviklingen af disse tilbud	a) Kortere, kvalitative interview med 6 fagpersoner: Henrik Carlsen (leder, Ørestad Skole), Kirsten Egebo (leder, Ørestad Skole), Louise Refnov (skolebibliotekar), Morten Findstrøm (bibliotekar), Mette Nicolaisen (souschef, Ørestad Skole) og Christina Lyng Andersen (lærer, Ørestad Skole). b) Elektronisk spørgeskema til bib-personaler og skolebestyrelse	Mikkel Sørensen, Servicecentret, KFF
2	Brugernes (borgere, elever, fagpersonale) oplevelse af bibliotekstilbuddene og service	Spørgeskema til borgere, elever og medarbejdere (lærere) KFF Brugerundersøgelse	Mikkel Sørensen, Servicecentret, KFF
3	Driftsfordele i hverdagen	Beskrivelse	Kirsten Egebo, leder af Ørestad Bibliotek
4	Opgavefordelinger, herunder fælles ledelse bemanning og spørgsmål om forenklet administration Ressourceudnyttelse, herunder 15-timer-stilling	Beskrivelse	Kirsten Egebo, leder af Ørestad Bibliotek
5	Åbningstider / Flexibilitet	Beskrivelse af bemanded og ubemanded adgang	Kirsten Egebo, leder af Ørestad Bibliotek

6	Materialeudvalg	Beskrivelse Aflæsning af statistik	Morten Findstrøm, bibliotekar på Ørestad Skole
7	Fordele ved integreret indretning og bygning (fx tilgængelighed, faciliteter, IT)	Beskrivelse af brug af lokaler, brug af IT m.v.	Kirsten Egebo, leder af Ørestad Bibliotek
8	Antal besøgende	Aflæsning af besøgstal	Mikkel Sørensen, Servicecentret, KFF
9	Kvadratmeter-volumen i tilbud	Beskrivelse	Kirsten Egebo, leder af Ørestad Bibliotek
10	Udlån af materialer	Aflæsning af udlånsstatistik for folkebiblioteket, evt. ift. lånekategorier	Mikkel Sørensen, Servicecentret, KFF

Evalueringen er bygget op på følgende måde: Hver del beskrives på baggrund af det tilvejebragte materiale og evalueres for sig. Dette er gjort af de ansvarlige for de enkelte dele, jf. ovenstående skema. På baggrund af evalueringen af de enkelte dele gives en samlet konklusion/anbefaling. Denne er udarbejdet af styregruppen.

Del 1a. Samarbejde mellem skolen og biblioteket

Materialet til denne del (a og b) er 6 gennemførte interview á ca. 20 minutters varighed. Skoleleder, biblioteksleder, skolebibliotekar, en folkebibliotekar samt to lærere (heraf den ene skolesouschef) har deltaget. Derudover benyttes besvarelser af spørgeskema til biblioteksfagligt personale (7 personer), lærere (11 personer) og skolebestyrelsen (4 personer).

Alle de interviewede fremhæver den særlige kontekst, som samarbejdet har fungeret under: Både skolen og biblioteket er nye institutioner, der begge har skullet opstartes. Biblioteket har undervejs i skoleåret 2012/2013 skiftet leder, mens skolen først i løbet af nogle år vil have elever på alle klassetrin. Begge institutioner har haft meget fokus på at 'komme i drift' hver for sig – både administrativt, opgavemæssigt og ift. den praktiske hverdag. Dertil kommer, at der ikke har været nogen erfaringer at trække på ift. at sammentænke bibliotek og skole. Selvom der fra starten har foreligget en formaliseret aftale, har skolen og biblioteket i praksis skullet udvikle form og indhold for samarbejdet løbende. Det er en udbredt holdning, at det på baggrund af denne kontekst er for tidligt at evaluere samarbejdet.

Samarbejdet giver ifølge de interviewede – trods konteksten – god mening og fungerer overordnet set godt. Selvom samarbejdet er under stadig udvikling og kræver mere fokus, end parterne indtil nu har kunnet give, er alle positivt indstillede på samarbejdet fremover. Alle der har besvaret spørgeskemaerne om samarbejde (bibliotekspersonale, lærere og skolebestyrelse) er enige i, at samarbejdet er en fordel i hverdagen og alt i alt en succes (se bilag 3, 4 og 5).

Begge parter har skullet ligge mange ressourcer i at få samarbejdet til at fungere, fordi opgave- og rollefordelingerne ikke har været defineret præcist nok fra starten. Derfor er en forventet ressourcemæssig gevinst ved samarbejdet endnu ikke indtruffet. I forhold til økonomiske fordele er det endnu for tidligt at se en reel effektiviseringseffekt. På sigt forventes dog besparelser både ift. personaleressourcer og materialeindkøb.

Der er nu etableret forskellige mødefora, hvorigennem samarbejdet kan udvikles. Med disse får de biblioteksfaglige tilbud den opmærksomhed, der kræves. Der er dog forhold, der kan forbedres. Et presserende forhold er de fysiske rammer: der mangler særligt plads til lærerforberedelse og faglige møder må p.t. ofte holdes i et 'halvt' offentligt rum. Der foreligger ikke nogen umiddelbar løsning på dette pladsproblem, der med udbygningen af klassetrin og lærere vil vokse.

Konstruktionen med en enstrengt ledelse opleves som en klar fordel. I praksis er der dog en udfordring ift. skolebibliotekarens rolle. Denne italesættes af alle som central for samarbejdet idet skolebibliotekaren er det faglige og personalemæssige bindeled, men det opleves som en ulempe, at skolebibliotekaren i praksis har to ledere. Dette betyder, at der kan opstå forvirring om vægtningen af praktiske opgaver og udviklingsopgaver.

Det oprettede biblioteksteam, der varetager opgaver omkring materialeindkøb, planlægning af biblioteksorientering m.v., fungerer godt, ligesom det relativt nystartede mødeforum med skolebibliotekar, biblioteksleder og skolesouschef opleves som ét, der skaber sammenhæng og udvikling og er positivt for samarbejdet.

Det overordnede billede af samarbejdet er, at det er ved at finde sin form, at der er iværksat en række tiltag for at imødekomme de beskrevne udfordringer, og at det med tiden vil bibringe de ønskede effekter.

Del 1b. Bibliotekets faglige tilbud til de to brugergrupper (borgere og elever) og udviklingen af disse tilbud

Alle er enige om, at der biblioteksfagligt er og vil være flere synergieffekter ved samarbejdet. Materialevolumen vil være betydelig større for eleverne, end den ville være for et 'normalt' skolebibliotek. Biblioteksteamet giver tilmed et fagligt løft ift. indkøb. Allerede nu er der en oplevelse af, at bibliotekspersonalet får et betydeligt indblik i de didaktiske aspekter ved biblioteket – og lærerne og skolebibliotekaren får et betydeligt indblik i (hvad der kan kaldes) de frivillige og oplevelsesorienterede aspekter ved biblioteket. Til sammen giver disse effekter i de interviewedes øjne biblioteket en stærk børneprofil med et højt fagligt niveau. Og med ansættelsen af en gymnasiebibliotekar og på sigt med udbygningen af skolen til alle klassetrin får biblioteket også en stærk ungeprofil.

Til udviklingen af de biblioteksfaglige tilbud opleves det som et klar fordel, at bibliotekspersonale medvirker i skolen årsplanlægning. Samtidig begynder lærergruppen og det biblioteksfaglige personale at lære hinandens behov og styrker at bedre at kende. Disse tætte samarbejder gør det lettere at udvikle faglighed og tilbud.

Ifølge de interviewede får eleverne og borgerne overordnet set tilbud og service af høj kvalitet (se bilag 4). Det skal dog bemærkes, at der er flere (3) i skolebestyrelsen, der er i tvivl om, hvorvidt samarbejdet har styrket bibliotekstilbuddenes faglige kvalitet (se bilag 5).

Endelig fremhæves det som noget unikt, at eleverne bruger og oplever skolen og biblioteket som én institution, og at de fra en tidlig alder bliver skolet til at benytte et bibliotek og dets didaktiske, oplevelsesmæssige og sociale muligheder.

Del 2. Brugernes oplevelse af bibliotekstilbuddene og service

Brugerne

Brugerne (de borgere, som er brugere af biblioteket) er i KFF Brugerundersøgelsen 2012 blevet spurgt til deres brug af og tilfredshed med bibliotekets tilbud og services i efteråret 2012. I alt 94 har besvaret undersøgelsens spørgeskema. For alle resultater (på de nedenfor nævnte parametre), se bilag 1. Konklusionen er, at alle brugerne alt i alt er tilfredse med biblioteket, og langt de fleste med personalets vejledning og service, de fysiske rammer og åbningstiderne.

Eleverne

Til denne evaluering er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt et udsnit af skolens elever (kun 3-4 klassetrin). I alt 37 ud af 325 (alle klassetrin) har besvaret skemaet. For alle resultater, se bilag 2. Konklusionen på

undersøgelsen er, at eleverne i høj grad er glade for biblioteket, og bruger det, når de er skole, og at de i høj grad benytter biblioteket til skolerelaterede aktiviteter og til socialt samvær.

Lærerne

Også lærerne har besvaret et spørgeskema om brug af og tilfredshed med biblioteket. I alt 12 (ud af ca. 30) har besvaret skemaet. For alle resultater (herunder valgfri fritekst-svar), se bilag 3. Disse er de væsentligste resultater:

- 46 % af lærerne er tilfredse med bibliotekets fysiske rammer
- 92 % af lærerne benytter biblioteket som en integreret del af deres arbejdsplads
- 75 % benytter ofte eller meget ofte bibliotekets materialer rettet mod skoleelever
- 75 % benytter ofte eller meget ofte bibliotekets lokaler
- 64 % er tilfredse med udvalget af materialer til eleverne, mens 18 % er utilfredse. 18 % har svaret 'Ved ikke'.
- Alle er tilfredse med servicen på biblioteket
- Alle anser biblioteket som en naturlig forlængelse af skolen

Konklusionen er, at lærerne i høj grad benytter biblioteket og at de er tilfredse med dette. Der er en del, der finder elev-materialerne utilfredsstillende – de fleste er dog tilfredse. Størst utilfredshed er der med bibliotekets fysiske rammer.

Del 3. Driftsfordele i hverdagen

Læringscenteret er på Ørestad beliggende som en integreret del af folkebiblioteket. Dvs. at der ikke er et skarpt skel imellem, hvad der er skolebibliotek og hvad der er folkebibliotek. De skønlitterære materialer er placeret i stueetagen og de faglitterære på første sal, hvor også ressourcecenteret er placeret. Dette betyder, at såvel skole- som folkebibliotekarere, skolens øvrige lærere og bibliotekets øvrige brugere færdes og bruger hele biblioteket i den bemandede åbningstid.

Ligeledes betjener bibliotekets personale både skolebørn, samt alle andre borgere når de er i biblioteksrummet. Skolens elever kommer primært i biblioteket i dagtimerne, men de benytter sig ofte af tilbuddet indtil KKFO'en lukker kl. 17. Andre brugere af biblioteket benytter hovedsageligt tilbuddet i eftermiddags- og aftentimerne, men der er også nogle, der ønsker at komme om morgenen og i løbet af formiddagen.

Dette betyder, at udnyttelsen af biblioteksrummet bliver optimalt i alle bibliotekets åbnings timer, da belastningen af rummet fra de forskellige brugergrupper ligger på forskellige tidspunkter af dagen. Ligeledes er udnyttelsen af personaleressourcerne optimal, da folkebibliotekspersonalet kan supplere skolebibliotekaren i de travle perioder.

I den daglige drift er der samkøringsfordele ved materialevalg, fleksibel bemanning, rengøring, bygningsvedligehold m.m. Mht. logistikdriver folkebiblioteket hele driftsapparatet – dvs. håndtering af indkomne bøger, udlån, påpladssætning, reserveringer mm. Dette er en stor del af en biblioteksvirksomhed, som folkebiblioteket håndterer, og som skolebiblioteket dermed ikke behøves at forholde sig til.

Skolebibliotekarere og folkebibliotekarere har grundlæggende forskellige uddannelser og dermed forskellig faglighed. At disse fagligheder arbejder tæt sammen, giver elever og lærere den mest optimale betjening, da de herved både får den biblioteksfaglige og den pædagogiske / didaktiske faglighed sat i spil.

Del 4. Opgavefordelinger, herunder fælles ledelse, bemanning og spørgsmål om forenklet administration. Ressourcudnyttelse, herunder 15 timers stilling

Ørestad bibliotek har i løbet af det første år arbejdet hen imod en opgavefordeling, der både sikrer optimal kommunikation og ressourcudnyttelse omkring læringscenteret.

På biblioteket er ansat en skolebibliotekar pt. 15 timer / uge. De 15 timer blev fastsat ud fra skolens elevtal ved skolens opstart og bør reguleres efter skolens elevtal. Skolebibliotekaren er uddannet skolelærer, og derudover uddannet skolebibliotekar. Biblioteket har udover de 15 timer i en periode tilført 10 timer til skolebibliotekarens stilling. Skolebibliotekaren er udover timerne i biblioteket ansat som skolelærer på Ørestad skole. Skolebibliotekaren er ledet af biblioteket i de timer der er afsat til biblioteksarbejde, og ledet af skolen i de timer der er afsat til lærerarbejde. Skolebibliotekaren deltager på lige fod med andre i biblioteket, i personalemøder, visionsture, kurser mm.

I biblioteket er der nedsat et skolebiblioteksteam, som skolebibliotekaren er tovholder for. Hvis det ønskes, afholdes møder mellem ledelse og skolebibliotekar.

Skolens ledelse og bibliotekets ledelse afholder møder som aftalt i driftsaftalen, dette sikrer en jævnlig kommunikation omkring læringscenterets drift, fremadrettede tiltag og forankring af aftaler.

Skolebibliotekarens forankring i biblioteket, på lige fod med øvrige medarbejdere og med reference til samme chef, gør, at skolebibliotekaren kan arbejde ud fra samme vilkår som alle andre i biblioteket. Dette sikrer, at den daglige drift lettes, da alle i biblioteksteamet og i hele biblioteket referer til samme leder.

Skolebibliotekarens ansættelse på både bibliotek og skole, sikrer forankring af biblioteket hos de øvrige skolelærere, da dette giver en enkel og naturlig kommunikation de to personalegrupper imellem.

På det administrative plan står skolen for bygningsvedligehold ved ansættelse af en fælles betjentordning, ligesom der kun er ét rengøringselskab til begge institutioner. Der fortages fælles materialeindkøb af skolebibliotekar og folkebibliotekar, og den daglige drift hører under biblioteket. Ovenstående gør, at der er klare linjer om hvem og hvor der skal kontaktes, når der skal nye aftaler eller ændringer af driftsspørgsmål.

Del 5. Åbningstider / Flexibilitet

Ørestad Bibliotek har åbent alle dage i året kl. 8 – 22. Der er betjening for alle borgere på hverdage kl. 10 – 18, samt lørdage 11 – 16. I den ubemandede åbningstid er der ikke åbent til første salen, dog er der åbent på hverdage mellem kl. 8 – 10.

For skolebiblioteket er der også bemanded af skolebibliotekaren mellem kl. 8 – 10 på hverdage.

Skolens elever har dermed adgang til et bibliotekstilbud hver dag mellem 8 – 22. Og med betjening på alle hverdage mellem 8 – 18. Dette giver en meget stor udnyttelse af biblioteksrummet, en stor udvidelse af benyttelsen i forhold til et almindeligt skolebibliotek, samt en væsentlig større tilknytning af eleverne til folkebiblioteket. Dette ses tydeligt i børnenes tilknytning til personalet, forældrenes brug af biblioteket, samt KKFO'ens brug af biblioteket.

Yderligere er elevernes og lærernes adgang til bibliotekarisk personale udvidet i forhold til ferie, sygdom, kurser mm, hvor der med et fælles bibliotek altid vil være personale til rådighed.

Del 6. Materialeudvalg

Materialeudvalget foretages af skolebibliotekaren og en af Ørestad Biblioteks bibliotekarer fra skolebiblioteksteamet. Andre, både lærere, bibliotekarer og Ørestad Skoles forældrebestyrelse, kan komme med forslag til supplerings titler – fysiske som digitale, og det foretages løbende.

Biblioteket er ift. materialeudvalg stadig i etableringsfasen, og derfor vil, hvad man kan kalde huller i materialesamlingen, være uundgåelige. Et bibliotek er en voksende organisme, som tilpasser sig brugernes behov og biblioteks personalet viden, og dette bevirker, at Ørestad Bibliotek foreløbigt især har meget letlæsnings litteratur, skønlitterært som faglitterært, da Ørestad Skoles elever endnu kun går op til 4. klasse.

Med to biblioteker i stedet for ét, ville en del af de samme materialer blive indkøbt til begge steder og udnyttelsen ville ikke være den samme. IT- tilbuddet er også integreret og materialerne samlet i en base, hvilket giver hurtig adgang til bibliotekets fulde tilbud. Dette giver naturligvis både elever og lærere langt større mulighed for at finde det de har behov for, ligesom bestillinger effektueres fra dagligt fra andre biblioteker.

Fordele ved at skolebiblioteket også er en del af Københavns Biblioteker er mange og indlysende: Skolens elever får adgang til en langt større samling, som hurtigt kan tilvejebringes, og derved kan de ikke bare få oplagte læringsredskaber, men også lang større vifte af inspirerende materialer. Erfaringer hidtil i bibliotekets korte levetid er, at eleverne har en meget stor tiltro til, hvad som kan skaffes, og til hvad bibliotekarerne kan hjælpe dem med.

Ulemperne ved at skolebiblioteket også er en del af Københavns Biblioteker, er, at lærere og bibliotekarer kan være tvunget til at langtidsplanlægge i højere grad, hvilke materialer de skal have skaffet til et vist tidspunkt, men det er et mindre problem, da materialemængden samtidig er så meget større.

I skoleåret 2012/13 var der i alt 325 elever på Ørestad Skole. Det samlede udlån for disse i hele skoleåret var 9.248 materialer. Beholdningen af materialer på Ørestad Bibliotek er 11.391 (børnematerialer) og 10.962 (voksenmaterialer), i alt 22.353 materialer.

Del 7. Fordele ved integreret indretning og bygning

Skolebiblioteket og folkebiblioteket deler lokaler, ikke blot udlånslokaler, men også biograf, mødelokale og dramasal. Derudover har skolen en gymnastiksal, samt mødefaciliteter, som biblioteket kan booke ved særlige lejligheder.

Skolen og KKFO'en bruger primært faciliteterne om dagen, mens biblioteket primært benytter faciliteterne om aftenen og i weekenderne. Dette betyder, at det er yderst sjældent at der er ønske om faciliteterne på samme tid.

I udlånslokalerne deler skolen og biblioteket computere, printere, samt netforbindelser. Dette giver både elever og borgere en meget stor fleksibilitet i forhold til benyttelsen. Skolens elever benytter oftest computere mm i dagtimerne, mens andre brugere af biblioteket oftest benytter tilbuddet i aftentimerne og i weekenden, hvor de har fri. Dette medfører, at faciliteterne udnyttes langt bedre end hvis skole og folkebibliotek ikke havde været i samme lokale.

Del 8. Antal besøgende og aktiviteter

Den tilgængelige statistik over besøg på biblioteket (bemandet og ubemandet) rækker pga. tekniske problemer kun over perioden oktober 2012 til april 2013. Det gennemsnitlige besøgstal i perioden er ca. 15.000 pr. måned. Heraf

er ca. 25 % af besøgene i den ubemandede åbningstid (se bilag 6). Grundet bibliotekets korte levetid og dets særlige placering (i en relativ ny bydel) kan der ikke konkluderes på tallene.

28 % af alle afleveringer på biblioteket sker i den ubemandede åbningstid. 25 % af udlån og 24 % af fornyelser sker ligeledes i disse tidsrum¹ (se bilag 7). Disse tal viser, at der både i den bemandede og ubemandede åbningstid er en jævn fordeling af typer af biblioteksaktiviteter.

Del 9. Kvadratmeter-volumen i tilbud

Stueetagen på Ørestad bibliotek er ca. 700 m², mens førstesalen er på ca. 600m². Hvis skole og folkebiblioteket ikke var lagt sammen, ville man derfor have et folkebibliotek på 700 m² og et skolebibliotek på 600m². Ved sammenlægning får man altså et fælles bibliotek på 1300m² til glæde for både skoleelever, lærere og borgere.

Ligeledes er der i bygningen en dramasal, biograf, mødelokale og en gymnastiksal, som kun skolen ville få glæde af hvis der ikke var et fælles bibliotek. Ved fælles bibliotek bliver lokalerne udnyttet optimalt ved at de bookes af enten skolen eller biblioteket. Og da biblioteket oftest har brug for lokalerne i aftentimerne og i weekenderne og skolen og KKFO'en benytter lokalerne i dagtimerne, er det sjældent at der er ønske om benyttelse på samme tid.

Bygningen er fra starten af ikke indrettet som en heldagsskole, hvor der skal være plads til, at lærerne skal sidde og forberede sig. Der på bibliotekets førstesal er etableret en lærerforberedelse. Denne lærerforberedelse er integreret i det åbne rum, hvilket bevirker, at lærerne ikke uforstyrret kan tale om fortrolige emner, ligesom der i lærerforberedelsen er materialer, som ikke bør være tilgængelige for den almene borger. Det undersøges p.t., om en etablering af en glasvæg i området kan løse problemet. Hvis dette kan realiseres vil det give lærerne bedre forberedelse, samt gøre det muligt at åbne til førstesalen i den ubemandede åbningstid.

Ved at integrere rummene har man også givet mulighed for fælles materialesamling. I et skolebibliotek vil man have i gennemsnit ca. 5000 materialer, og på Ørestad bibliotek er der en materialesamling på 20 – 25.000 materialer.

Del 10. Udlån af materialer

Af den tilgængelige statistik (for 13/8-2012 til 30/6-2013) fremgår det, at ca. 10 % af udlånet på biblioteket er foretaget af skolen², både af elever (enkelt-udlån) og af lærere (klassesæt m.v.) (se bilag 8). Som nævnt i del 6 om materialeudvalg, har eleverne haft i alt 9.248 udlån i skoleåret 2012/2013.

Der har i perioden oktober 2012 til april 2013 været i alt 67.320 udlån, i gennemsnit ca. 6411 udlån om måneden (se bilag 8).

I perioden oktober 2012 til juni 2013 er der blevet lånt i alt 107.985 materialer (stk.) ud, svarende til ca. 8999 pr. måned. Heraf var i alt 2.468 materialer specifikt til skolen (klassesæt m.v.), svarende til ca. 206 pr. måned. I øvrigt er andelen af børnematerialer af det samlede antal udlånte materialer ca. 60 % over perioden, hvilket understreger bibliotekets børne- og ungeprofil (se bilag 9).

¹ Gennemsnit over perioden november 2012 til april 2013.

² Gennemsnit over perioden.

Ovenstående statistikker for Ørestad Bibliotek kan dårligt sammenlignes med andre biblioteker grundet dets korte levetid, særlige placering og unikke samtænkning med skolen. Der gives derfor ikke en overordnet vurdering på udlån af materialer.

Konklusion

I forhold til de oprindelige forventninger til samarbejdet er det en længere proces end forventet at opnå gevinster ved samarbejdet, idet det praktiske arbejde med at etablere to helt nye institutioner har fyldt meget. På baggrund af beskrivelserne af de enkelte forhold kan dog konkluderes, at der – på trods af udfordringer i forhold til etableringen af et samarbejde mellem biblioteket og skolen – er skabt et fundament for et samarbejde, hvorpå det biblioteksfaglige personale, lærere og ledere samt skolebestyrelse kan arbejde videre om et fælles projekt, som alle i dag er enige om og ser fordele ved. Og som noget helt centralt er der bred enighed om, at samarbejdet på sigt vil finde en form, hvorunder de ønskede og forventede effekter kan skabes.

Der kan efter det første skoleår, hvor samarbejdet har fungeret, ses en række gevinster eller tegn på, at disse vil indfinde sig:

- Den enstrengede ledelse betragtes som en klar fordel, idet denne giver klar opgavefordeling og mere enkle arbejdsgange. Da begge institutioner har brugt mange ressourcer på at 'komme i drift', er de forventede ressourcemæssige gevinster ved samarbejdet endnu ikke indtruffet. Dog opleves det som en gevinst, at skole- og folkebibliotekarere kan supplere hinanden og supplere hinanden i travle perioder.
- I udviklingen af de faglige tilbud til såvel skolens elever som det øvrige publikum anses det som en stor gevinst, at skolebibliotekar og folkebibliotekarere kan samarbejde og give hinanden indsigt i hhv. de didaktiske og mere almene aspekter ved dét at benytte et bibliotek. Herved opnås der (på sigt) en stærk børn/unge-profil og tilbud og services af høj kvalitet samt en styrket faglighed hos hhv. skole- og folkebibliotekarere.
- Eleverne og det øvrige publikum oplever da også tilbud og service som værende tilfredsstillende – ligesom lærerne gør det.
- Den fysiske konstruktion er en gevinst ift. elevernes brug, idet disse 'flyder frit' mellem skolen og biblioteket.
- Den fysiske konstruktion er dog for lærerne et stort problem, idet der i læringscentret i udpræget grad mangler plads til forberedelse, planlægning og møder. Dette problem vil kun blive større i takt med skolens naturlige udvidelse.
- Åbningstiderne giver – med både den betjente og selvbetjente adgang – en god adgang til bibliotekets tilbud. Og åbningstiderne giver en bredere betjeningsmulighed for skolens brugere.

Der kan i forhold til materialeudvalg og antal besøgende samt besøgsaktiviteter ikke konkluderes pba. det forhåndenværende materiale, idet der ikke findes et sammenligningsgrundlag, og fordi biblioteket stadig er nyt og under udvikling. Dog kan det fastslås, at der er relativt mange besøgende i både den bemandede og den selvbetjente åbningstid og at udlån i høj grad sker til børn/skolen, hvilket afspejler sig i materialeudvalget.

Bilag

Bilag 1: KFF Brugerundersøgelse 2012, resultater for Ørestad Bibliotek (kun overordnet tilfredshed, tilfredshed med personalets vejledning og service, bibliotekets fysiske rammer og åbningstider)

Bilag 2. Eleverne besvarelsen på spørgeskema til evalueringen (i alt 37 besvarelsen)

Bilag 3. Lærernes besvarelsen på spørgeskema til evalueringen (i alt 12 besvarelsen)

Bilag 4. Bibliotekspersonalets besvarelsen på spørgeskema til evalueringen (i alt 8 besvarelsen)

Bilag 5. Skolebestyrelsens besvarelsen på spørgeskema til evalueringen (i alt 4 besvarelsen)

Bilag 6. Besøgstal for Ørestad Bibliotek, oktober 2012-april 2013 (bemandet og ubemandet åbningstid)

Bilag 7. Aktivitetstal for Ørestad Bibliotek, november 2012-april 2013 (bemandet og ubemandet åbningstid)

Bilag 8. Udlånstal fordelt på lånerkategori for Ørestad Bibliotek, 3. kvartal 2012 til 1. kvartal 2013

Bilag 9. Udlånstal, heraf børnematerialer, Ørestad Bibliotek, 3. kvartal 2012 til 2. kvartal 2013

Bilag 1: KFF Brugerundersøgelse 2012, resultater for Ørestad Bibliotek (kun overordnet tilfredshed, tilfredshed med personalets vejledning og service, bibliotekets fysiske rammer og åbningstider)

Hvor tilfreds er du alt i alt med biblioteket?

	Antal	Pct
Meget tilfreds	63	66
Tilfreds	31	33
Utilfreds	0	0
Meget utilfreds	0	0
Ved ikke	1	1
I alt	95	100

Kilde: Statistikbanken, Københavns Kommunes hjemmeside.

Personalets vejledning og service

	Antal	Pct
Meget tilfreds	54	61
Tilfreds	21	24
Utilfreds	1	1
Meget utilfreds	0	0
Ved ikke/ikke relevant	13	15
I alt	89	100

Kilde: Statistikbanken, Københavns Kommunes hjemmeside.

Bibliotekets fysiske rammer

	Antal	Pct
Meget tilfreds	50	56
Tilfreds	31	35
Utilfreds	2	2
Meget utilfreds	0	0
Ved ikke/ikke relevant	6	7
I alt	89	100

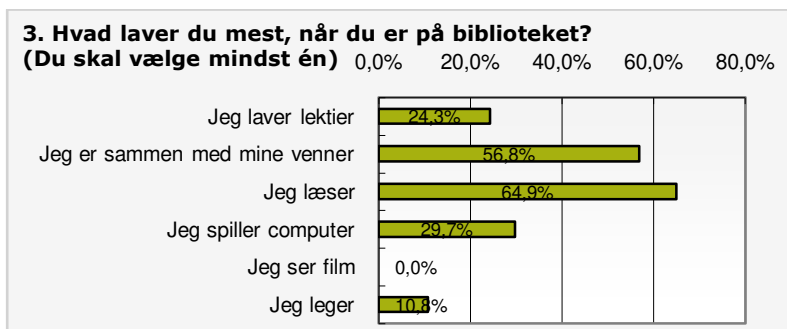
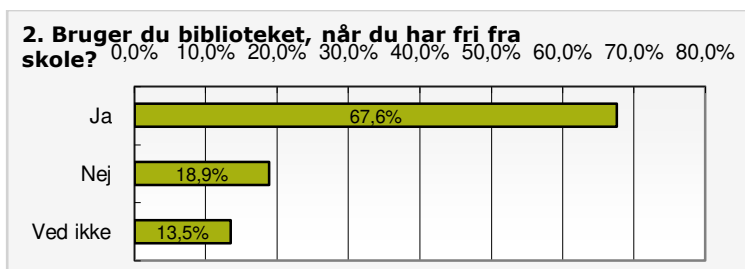
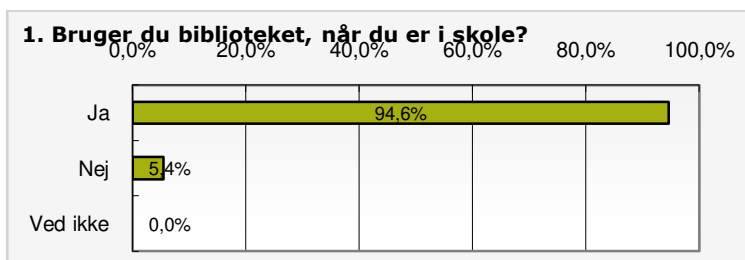
Kilde: Statistikbanken, Københavns Kommunes hjemmeside.

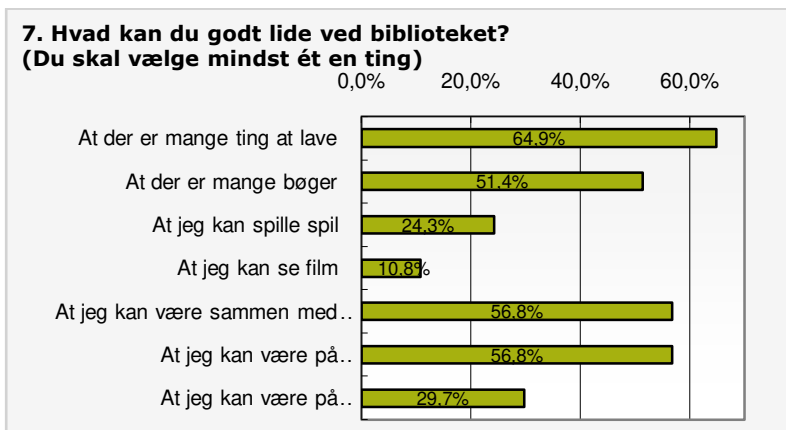
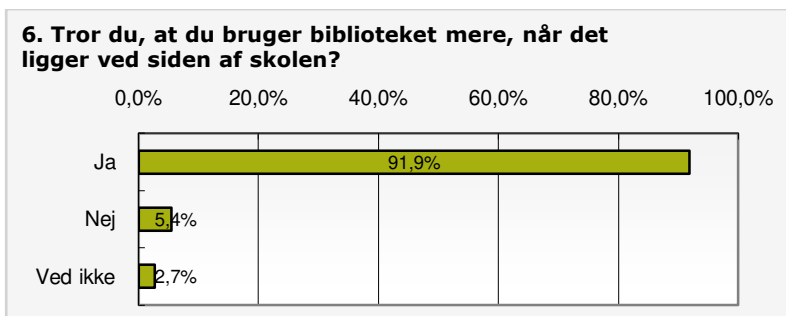
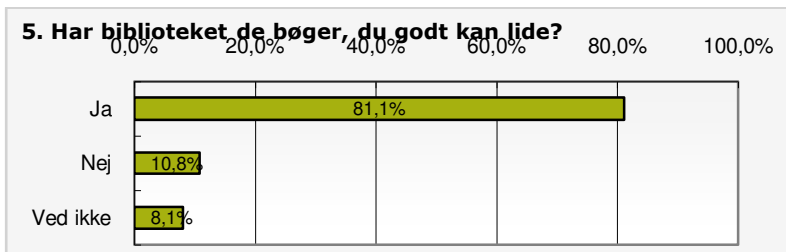
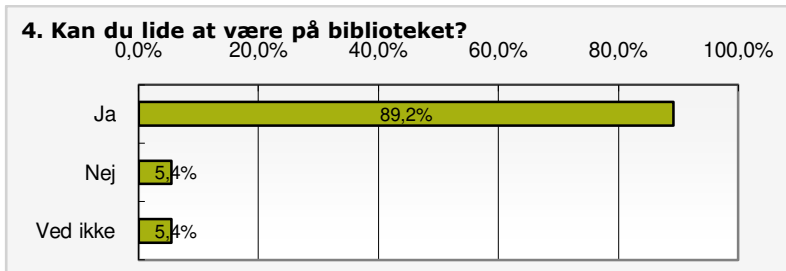
Bibliotekets åbningstider

	Antal	Pct
Meget tilfreds	59	68
Tilfreds	25	29
Utilfreds	0	0
Meget utilfreds	0	0
Ved ikke/ikke relevant	3	3
I alt	87	100

Kilde: Statistikbanken, Københavns Kommunes hjemmeside.

Bilag 2. Eleverne besvarelsen på spørgeskema til evalueringen (i alt 37 besvarelser)

Bilag 3. Lærernes besvarelser på spørgeskema til evalueringen (i alt 12 besvarelser)

Spørgsmål: 'Hvor ofte benytter du..?'	Meget ofte	Ofte	Ind imellem	Sjældent	Aldrig	Ved ikke	Antal svar
Biblioteket	50,0%	33,3%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	12
Bibliotekets tekniske faciliteter	16,7%	33,3%	33,3%	16,7%	0,0%	0,0%	12
Bibliotekets materialer rettet mod skoleelever	41,7%	33,3%	16,7%	8,3%	0,0%	0,0%	12

Bibliotekets materialer til eget brug	8,3%	41,7%	41,7%	0,0%	8,3%	0,0%	12
Bibliotekets lokaler	75,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	12
Bibliotekets faglige personale	8,3%	33,3%	50,0%	0,0%	8,3%	0,0%	12
Biblioteket som en integreret del af min arbejdsplads	75,0%	16,7%	8,3%	0,0%	0,0%	0,0%	12

Har du kommentarer til ovenstående spørgsmål?

Al min forberedelse foregår i bibliotekets faciliteter.

Lærerarbejdspladser mangler i et afskærmet område

Når jeg ikke bruger biblioteket meget ofte som en integreret del af min arbejdsplads, skyldes det at der ikke er roligt og stille nok, at vi ikke kan lukke os væk fra gæster på biblioteket

Spørgsmål: Hvordan forholder du dig til følgende udsagn?'	Meget enig	Enig	Uenig	Meget uenig	Ved ikke	Antal svar	Intet svar
Jeg er tilfreds med bibliotekets fysiske rammer	9,1%	45,5%	45,5%	0,0%	0,0%	11	1
Jeg er tilfreds med bibliotekets udvalg af materialer	18,2%	63,6%	9,1%	9,1%	0,0%	11	1
Jeg får en god service på biblioteket	81,8%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	11	1
Jeg oplever, at udvalget af materialer til skoleelever er tilfredsstillende	18,2%	45,5%	0,0%	18,2%	18,2%	11	1
Jeg benytter ofte bibliotekets lokaler og faciliteter	45,5%	54,5%	0,0%	0,0%	0,0%	11	1
Jeg anser biblioteket som en naturlig forlængelse af skolen	36,4%	63,6%	0,0%	0,0%	0,0%	11	1
Jeg oplever, at samarbejdet mellem skolen og biblioteket fungerer tilfredsstillende	45,5%	36,4%	18,2%	0,0%	0,0%	11	1
Jeg oplever, at eleverne er glade for bibliotekets tilbud	63,6%	27,3%	0,0%	0,0%	9,1%	11	1
Biblioteket har de tilbud, jeg forventer	27,3%	54,5%	9,1%	0,0%	9,1%	11	1
Jeg er alt i alt tilfreds med bibliotekets tilbud	36,4%	45,5%	9,1%	0,0%	9,1%	11	1

Har du kommentarer til ovenstående spørgsmål?

Afskærmet arbejdsområder mangler

ikke tilfreds med de fysiske.. handler udelukkende om vores rammer i forhold til forberedelse

Materialeudvalget er mangelfuldt for ikke at sige ikke-eksisterende, men måske skyldes skolens korte historik. Ønsker meget mere materiale til indskoling og mellemtrin.

Vi mangler af og til assistance på de fysiske faciliteter, altså printere, kopimaskiner, lamineringsmaskiner etc.

Bilag 4. Bibliotekspersonalets besvarelser på spørgeskema til evalueringen (i alt 8 besvarelser)

Spørgsmål: 'Hvordan forholder du dig til følgende spørgsmål?'	Meget enig	Enig	Uenig	Meget uenig	Ved ikke	Antal svar	Intet svar
Samarbejdet om biblioteket er en fordel i hverdagen	42,9%	57,1%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1

Jeg oplever en klar sammenhæng mellem skolen og biblioteket	42,9%	57,1%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1
Det er min vurdering, at eleverne oplever en klar sammenhæng mellem skolen og biblioteket	71,4%	28,6%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1
Personalemæssigt er samarbejdet positivt	57,1%	42,9%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1
Det er klart for mig, hvori samarbejdet består	28,6%	71,4%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1
Jeg oplever, at samarbejdet giver flere fordele i hverdagen	42,9%	57,1%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1
Jeg oplever samarbejdet som en gevinst for biblioteket	57,1%	42,9%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1
Det er min oplevelse, at mine kolleger anser samarbejdet som en succes	14,3%	71,4%	14,3%	0,0%	0,0%	7	1
Den faglige kvalitet i bibliotekstilbuddene er styrket med samarbejdet	57,1%	28,6%	0,0%	0,0%	14,3%	7	1
Det er mit indtryk, at borgerne oplever en høj kvalitet i bibliotekstilbuddene	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1
Det er mit indtryk, at eleverne oplever en høj kvalitet i bibliotekstilbuddene	71,4%	14,3%	0,0%	0,0%	14,3%	7	1
Jeg får en god service i biblioteket	85,7%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	7	1
Alt i alt er samarbejdet en succes	71,4%	28,6%	0,0%	0,0%	0,0%	7	1

Har du kommentarer til ovenstående spørgsmål? (valgfrit)

ad) "Den faglige kvalitet i bibtilbuddene": jeg kender ikke til niveauet på andre skolebiblioteker, så om "vores skolebibliotek" er bedre end andre ved jeg af gode grunde ikke
ad) "Det er mit indtryk, at borgerne...": det er bestemt mit indtryk af borgerne generelt får og oplever en høj kvalitet i folkebiblioteket. Hvorvidt det har noget med skolebibliotekssamarbejdet at gøre skal jeg lade være usagt
ad) "Det er mit indtryk at eleverne oplever...": det ved jeg ikke - de er meget glade for at være her og kommer her gerne efter skole etc. så mit bud er ja men er ikke bygget på nogen beviselig viden
ad) "Jeg får en god service...": Øh - af mig selv ;-)?

Jeg oplever, at der er stor velvilje og engagement omkring samarbejdet. Det er klart at da både skolen og biblioteket er nystartet, at der er mange bolde som er kastet op i luften, og mange af disse er ikke landet endnu. Vi er i en proces, hvor alt ikke kunne være detailplanlagt på forhånd, så vi lærer og lever undervejs. Et samarbejde består af mange ting, både formelle og uformelle elementer, og et stykke henne ad vejen, har vi skulle lære hinanden at kende og lære nye arbejdsgange og metoder. Der er vi selvsagt stadigvæk i proces, både skolen og biblioteket har skulle finde sine ben og sine fokusområder.

Hvilke fordele ser du ved samarbejdet (valgfrit spørgsmål) /

Biblioteket og skolens tætte samarbejde og fysiske forhold gør, at skolebørnene ser huset som ét hus, og som en naturlig del af deres hverdag. Vi har fælles fodslag og arbejder i samme retning. Det er trykt miljø. Professionelt betyder samarbejdet at vi, både lærere og bibliotek, hver især bliver mere bevidst om vores virke hver især og får en større bevidsthed om hinandens arbejdsområder og særlige indsatsområder, hvilket betyder at vi alle på sigt bliver bedre formidlere overfor børnene

Den tætte kontakt og den uformelle kontakt, som er centralt i samarbejdet mellem skolen og biblioteket. Mulighederne for at støtte op om hinandens fokusområder (læsning, læring, aktiviteter mm.) på en ligetil måde. Mulighed for at få tættere relationer end traditionelt og derved forbedre samarbejdet. Styrkelsen af fagligheden via nye arbejdsopgaver og læring på tværs af personalegrupperne.

Elever og lærere får i flere timer adgang til en meget større mængde materialer (fysiske som digitale) end ved et traditionelt skolebibliotek. Der er derudover flere personaleressourcer tilstede til at hjælpe begge grupper.
Biblioteket bliver en naturlig del af deres hverdag - både ift læring og som fristed.

Eleverne har en stor materialesamling til rådighed i deres hverdag. Bibliotekspersonalet lærer eleverne at kende, - med tiden. Dette vil gøre eleverne til flittige og trygge biblioteksbrugere fremover.

Skolebiblioteket bliver til mere end bare et skolebibliotek og folkebiblioteket ligeså.

Udnyttelse af forskellige fagligheder og kompetencer.

Et samlet hus der giver en central og vigtig placering i bydelen og samtidig et opdragende og ressourcerkabende tilbud til elever, lærer og forældre.

Hvilke ulemper ser du ved samarbejdet? (valgfrit spørgsmål) /

dem har jeg svært ved at se for mig. Et tættere samarbejde kan jeg ikke se, skaber nogle ulemper

Det kan være (=er jo) svært at navigere og at lykkes med succes i et felt som ikke nyder lige stor opbakning fra alle parter.

I det ideelle folke/skolebibliotekssamarbejde ser jeg faktisk ingen ulemper.

Konkret har biblioteket ikke mulighed for at stille 1. salen til rådighed for borgerne uden for de bemandede åbningstider grundet sikkerhedshensynet omkring lærerforberedelsesområdet. Dette kunne sandsynligvis løses på sigt og ville være en positiv service overfor borgerne.

Bilag 5. Skolebestyrelsens besvarelser på spørgeskema til evalueringen (i alt 4 besvarelser)

Hvordan forholder du dig til følgende udsagn?	Meget enig	Enig	Uenig	Meget uenig	Ved ikke	Antal svar
Samarbejdet om biblioteket er en fordel i hverdagen	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4
Jeg oplever en klar sammenhæng mellem skolen og biblioteket	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4
Det er min vurdering, at eleverne oplever en klar sammenhæng mellem skolen og biblioteket	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4
Personalemæssigt er samarbejdet positivt	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	4
Det er klart for mig, hvori samarbejdet består	0,0%	50,0%	25,0%	0,0%	25,0%	4
Jeg oplever, at samarbejdet giver flere fordele i hverdagen	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4
Jeg oplever samarbejdet som en gevinst for biblioteket	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4
Det er min oplevelse, at mine kolleger anser samarbejdet som en succes	0,0%	25,0%	25,0%	0,0%	50,0%	4
Den faglige kvalitet i bibliotekstilbuddene er styrket med samarbejdet	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	75,0%	4
Det er mit indtryk, at borgerne oplever en høj kvalitet i bibliotekstilbuddene	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	4
Det er mit indtryk, at eleverne oplever en høj kvalitet i bibliotekstilbuddene	0,0%	75,0%	0,0%	0,0%	25,0%	4
Jeg får en god service i biblioteket	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4
Alt i alt er samarbejdet en succes	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4
Har du kommentarer til ovenstående spørgsmål? (valgfrit)	Ingen					

Fordele/ulemper ved samarbejdet? (valgfrit)

Ingen

Bilag 6. Besøgstal for Ørestad Bibliotek, oktober 2012-april 2013 (bemandet og ubemandet åbningstid)

Periode	Total	Heraf bemandet	Heraf ubemandet	Ubemandet, % af total
Oktober 2012	19.366	14.773	4.593	23,7
November 2012	15.607	11.361	4.246	27,2
December 2012	11.849	9.244	2.605	22,0
Januar 2013	15.319	10.692	4.627	30,2
Februar 2013	13.526	9.870	3.656	27,0
Marts 2013	15.723	12.947	2.776	17,7
April 2013	12.612	8.889	3.723	29,5
Gennemsnit i perioden	14.857	11.111	3.747	25,2

Bilag 7. Aktivitetstal for Ørestad Bibliotek, november 2012-april 2013 (bemandet og ubemandet åbningstid)

Periode	Aktivitet	Total	Heraf bemandet	Bemandet % af total	Heraf ubemandet	Ubemandet % af total
nov-12	Antal afleveringer	5.301	4.008	75,6	1.293	24,4
	Antal fornyelser	1.264	1.091	86,3	173	13,7
	Antal udlån	5.801	4.785	82,5	1.016	17,5
dec-12	Antal afleveringer	5.125	4.053	79,1	1.072	20,9
	Antal fornyelser	850	615	72,4	235	27,6
	Antal udlån	3.560	2.696	75,7	864	24,3
jan-13	Antal afleveringer	5.466	4.044	74	1.422	26
	Antal fornyelser	1.162	858	73,8	304	26,2
	Antal udlån	5.995	4.543	75,8	1.452	24,2
feb-13	Antal afleveringer	4.704	3.336	70,9	1.368	29,1
	Antal fornyelser	954	690	72,3	264	27,7
	Antal udlån	5.191	3.918	75,5	1.273	24,5
mar-13	Antal afleveringer	5.206	3.433	65,9	1.773	34,1
	Antal fornyelser	822	581	70,7	241	29,3
	Antal udlån	5.130	3.523	68,7	1.607	31,3
apr-13	Antal afleveringer	5.526	3.677	66,5	1.849	33,5
	Antal fornyelser	756	600	79,4	156	20,6
	Antal udlån	5.113	3.522	68,9	1.591	31,1
Totale afleveringer		31.328	22.551	72,0	8.777	28,0
Total udlån (inkl. fornyelser)		36.598	26.986	75,6	10.150	25,8

Bilag 8. Udlån fordelt på lånerkategori for Ørestad Bibliotek, 3. kvartal 2012 til 1. kvartal 2013

Lånertype	13/8-2012 til 30/6-2013
Personale	1555
Voksne i København	39227
Hjemmelånere	20
Voksne udenfor København	2950
Børn 0-10 år	3239
Børn 11-14 år	995
Børn 15-17 år	581
Børn udenfor København	187
Børn 11-14 år ikke bosat i Kbh.	158
Børn 15-17 år ikke bosat i Kbh.	142
Vokseninstitutioner i Kbh.	11
Børneinstitutioner i Kbh.	1512
Voksne bosat i udlandet	675
Børn bosat i udlandet	45
Nødudlånslånere	34
Dyvekeskolen institution	1061
Dyvekeskolen elever	1
Ørestad Skole	14927
Total i perioden	67320
Gennemsnit pr. måned (10,5 måneder)	6411,4
Ørestad Skole ud af total i perioden i %	9,5

Bemærk: Elever på Ørestad Skole, der låner materialer på biblioteket til privat brug, hører til kategorien 'Ørestad Skole' og ikke de forskellige børnekategorier. Der er mindre forskelle i opfølgelsesmetoder mellem aktivitetstal (bilag 7) og udlånstal på lånerkategori.

Bilag 9. Udlån, heraf skole- og børnematerialer, Ørestad Bibliotek, 3. kvartal 2012 til 2. kvartal 2013

Periode	Antal materialer i alt	Materiale til skole (ud af total)	Børnematerialer (ud af total)
3. kvartal 2012	27.657	795	17.184
4. kvartal 2012	26.969	1.013	16.200
1. kvartal 2013	27.079	466	16.328
2. kvartal 2013	26.280	194	15.403
Gennemsnit	26.996	617	16.279